

Värmedestruktion av endometrium – LiNA Librata,

Sammanfattning

Värmedestruktion av livmoderslemhinnan med ballongkateter är en enkel och säker behandlingsmetod för kvinnor som lider av menorrhagi utan bakomliggande orsak och som vill behålla sin livmoder.

Förutsättningar

1. Menorraghi
2. Vid misslyckad farmakologisk terapi (farmaka, IUD)
3. Anemi under menstruation
4. Icke-barnönskan

Utredning

1. Gynekologisk undersökning med cervixcytologi.
2. Endometrium biopsi/endorette tas och skickas till PAD. Får vara högst 6 månader gammalt vid operationstillfället.
3. Tjocklek av endometrium ska vara mindre än 4 mm (hormonella läkemedel bör provas under veckorna före proceduren för optimala resultat)
4. Sondmått mellan 6–12 (mätning med endorette instrument och registrering i journal och operationsanmälan)
5. Infektion i könsorganen bör uteslutas.
6. Vaginalt ultraljud för att utesluta submukösa myom eller intrakavitära förändringar (myom eller polyp). Vid misstanke om dessa förändringar skall hydrosonografi utföras.
7. Barnafödandet skall vara avslutat.
8. Informera kvinnan att 30 % av behandlade kvinnor får amenorré, övriga får en tydligt minskad mensblödning.

9. Metoden är ingen steriliseringsmetod. Rekommendera hormonell behandling även efter ingreppet. Stor missfallsrisk, uterusperforation, blödning, ablatio, tillväxthämning vid eventuell graviditet. Preventivmedelsfrågan ska vara löst innan man diskuterar behandlingen.
10. Misstanke om adenomyos, livmoderprolaps, postmenopausala kvinnor eller abnormal form av livmoder är åtminstone en relativ kontraindikation.
11. Malignitet utgör absolut kontraindikation.

Intagningsprover

1. Hb
2. Kroppslängd
3. Kroppsvikt
4. Blodtryck, puls, hjärt- och lungauskultation
5. Läkemedelslista ska registreras i journal

Målgrupp

1. Normal cellprov vid gynekologisk hälsokontroll
2. Normal endometriumbiopsi
3. Sondmått 6–12 cm
4. Inga intrakavitära myom eller corpuspolyper
5. Malignitet och infektion bör uteslutas

Preoperativt

1. Patienten ska vara fastande från kl. 24:00 dagen före operationen
2. Därefter endast klara drycker fram till 4 timmar före operation
3. Duscha med vanlig tvål före operationen

Genomförande

Operationen startar med en eventuell skrapning för att slemhinnan ska bli så tunn som möjligt och om PAD saknas. Behandlingen kan utföras under lokalbedövning (vid multisyjuk patient - PCB), ryggbedövning eller under narkos.

Postoperativt

Patienten kan ha smärtor som kan innebära att man behöver ge morfinanalgetika. Smärtorna försvinner oftast efter några timmar. Patienten kan vanligtvis återgå till sitt arbete dagen efter behandlingen, eventuellt vara hemma 1-3 dagar. Sjukskrivning behövs ej. Under några veckor efter behandlingen förekommer flytning eftersom nekrotisk vävnad stötts ut.

Utskrivning

1. Skriftlig patientinformation angående ingreppet ska ges innan hemgång. Mindre biverkningar kan inträffa efter proceduren (kramper, illamående, frekvent urinering i 24 timmar).
2. Patienten kan gå hem efter mobilisering, kissat efter operation och är adekvat smärtlindrad.
3. Vid behov inj Ondasetron 4mg iv mot illamående. Vid behov kapsel Oxynorm 5mg mot smärta eller inj Ketogan 5mg/1–2 ml iv/sc mot smärta.
4. Innan hemgång T.Panodil 1g eller inf Perfalgan 1g iv om patienten mår illa.
5. Efter hemgång vid behov mot smärta tas:
 - T Panodil 1g
 - T Ipren 400mg 3x4 i 3–5 dagar
 - Oxycontin 5-10mg på morgonen, T Postafen 25mg

Till ASA allergiker vid hemgång: recept på antingen T Tramadol/TCitodon eller KOxynorm, OBS! små recept.

Komplikationer

1. Infektion
2. Blödning
3. Perforation av livmoder
4. Skada vid dilatation på livmoderhalsen

Vissa kvinnor kan uppleva återväxt av endometrium över tid och kan kräva ytterligare operation.

Övrigt

Värmedestruktion av endometriet ger många fördelar:

- Polikliniskt ingrepp
- Färre vård dagar jämfört med hysterektomi
- Oftast behövs ingen sjukskrivning.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Asmaa Soubhi Said, överläkare kvinnokliniken, SÄS

Fastställt av

Karolina Andersson, vec VO Kvinna/barn

Nyckelord

Endometriet, livmoderslemhinna, värmedestruktion, menorrhagi

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Kvinnoklinik

Innehållsansvar: Asmaa Soubhi Said, (asmso), Överläkare

Godkänd av: Karolina Andersson, (karan56), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9641-1173499273-201

Version: 5.0

Giltig från: 2024-11-19

Giltig till: 2026-11-12